Ner 39. ROK 1836. CZWARTEK 18 LUTEGO.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiace Zlp. 10 miesięczne zlp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Konrada W.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Scisław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepla podlug Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
7	27'' 2''', 164	† 0°, 2	1''', 84	Zaden	Pogoda z Chmurami	
17 12	0. 583	+ 4. 6	2. 67	" "	" "	
3	0. 091	† 5. 2	2, 08	" "	" "	
9	0. 369	0 0	1, 77	Pólnocny slaby	" "	

Kundmachung.

In Folge der, am heutigen Tage ausgegangenen erſten Kundmachung, durch welche die Motive und Zwecke der von drei beſchützenden Mächten beſchloßenen zeitweiligen militairiſchen Beſetzung der Stadt und des Gebietes von Krakau ausgeſprochen worden, wird ferner Nachfolgendes zur öffentlichen Kenntniß gebracht:

Alle, nicht aus dem Gebiete des Freiſtaates Krakau gebürtigen Individuen, welche als Offiziere, Unteroffiziere oder Soldaten in der ehemaligen polniſchen Armee oder ſonſt in irgend einer Weiſe an der letzten polniſchen Revolution thätigen Theil genommen haben, und welche ſich über ihren Aufenthalt in der Stadt oder dem Gebiete von Krakau, durch keinen, von der kompetenten Behörde der drei beſchützenden Mächte ausgeſtellten Paß, oder ſpeciellen Erlaubnißſchein ausweiſen vermögen, haben ſelbſt dann, wenn ſie in den Civil-oder Militairdienſt des Freiſtates aufgenommen worden wären, oder nachträglich deſſen Bürgerrecht erlangt hätten, die Stadt und das Gebiet von Krakau binnen ſechs Tagen zu verlaſſen, und es wird ihnen zu beſagtem Ende der Weg über Podgorze geöffnet.

OBWIESZCZENIE.

W skutku nastąpionego w dniu dzisiejszym pierwszego obwieszczenia, wyjaśniającego pobudki i cele postanowionego przez Trzy Opiekuńcze Mocarstwa chwilowego wojskiem zajęcia kraju M. Krakowa i Jego Okręgu, podaje się dalej do publicznéj wiadomości co następuje:

Wszystkie w kraju W. M. Krakowa nieurodzone osoby, które jako officerowie, podofficerowie lub żołnierze w bywszem polskiem wojsku, albo w innym jakimkolwiek sposobie w ostatniéj rewolucyi polskiéj czynny udział miały, i które swojego pobytu w Mieście Krakowie i Jego Okręgu passportem lub szczególnem pozwoleniem przez właściwe Władze Opiekuńczych Mocarstw, wydanem, usprawiedliwić nie są w stanie, obowiązanemi są nawet, wtenczas, gdyby do cywilnéj lub wojskowéj służby w kraju W. M. Krakowa przyjętemi zostały, a nawet następnie prawo obywatelstwa kraju tegoż otrzymały, Miasto Kraków i Jego Okrąg w przeciągu dni sześciu opuścić, końcem czego zostanie im droga przez Podgórze otwartą.

Jene der vorbezeichneten Individuen, welche innerhalb der festgesetzten Frist der mit Gegenwärtigem an sie ergehenden Aufforderung nicht Genüge leisten, oder welche sich auf einem andern als dem vorbezeichneten Wege zu entfernen suchen würden, so wie die Bewohner des Freistaates Krakau, welche es wagen sollten, derlei Flüchtlinge bei sich zu beherbergen, ihren Aufenthalt zu verheimlichen oder ihrer Entweichung auf irgend eine Weise hülfreiche Hand zu leisten, verfallen in die verdienten schweren Strafen.

Ich rechne übrigens mit Zuversicht auf die redliche Mitwirkung der Behörden und der Bewohner von Krakau zur baldigsten Erfüllung des mir vorgezeichneten Zweckes, da es sich dabei vorzugsweise um ihr Wohl nnd ihre Sicherheit handelt.

Gegeben Krakau den 17 Februar 1836.

Franz Kaufman v. Trauensteinburg
Sr. K. K. Apost Majestät wirkl. General-Feldwachtmeister und Befehlshaber der im Namen der drei Schutz Mächte das Gebiet des Freistaates Krakau besetzenden Truppen.

Te z wyżéj wymienionych individuów, które w przeciągu zakreślonego terminu, niniejszemu do nich czyniącemu się wezwaniu zadosyć nie uczynią, i które inną drogą, jak tą, która im wskazaną została, usiłować będą z kraju oddalić się, równie jak i mieszkańcy Miasta Krakowa, ktokolwiekby oni byli, którzyby wychodniów takich u siebie mieścili, pobyt ich starali się ukryć, albo udzielali im w jakikolwiek bądź sposób pomocy do ucieczki, wpadają w zasłużone ciężkie kary. Rachuję z resztą z pewnością na rzetelne współdziałanie władz i mieszkańców Miasta Krakowa w osiągnieniu wzmiankowanego celu, ile że szczególniéj o ich własne dobro i bezpieczeństwo rozchodzi się.

Działo się w Krakowie 17 lutego 1836.

Fran. Kaufman de Trauensteinburg,
Jego Cesarsko-Królewsko-Apostolskiéj Mości Jenerał Major i dowódzca Wojsk kraj Wolnego Miasta Krakowa w Imieniu Trzech Opiekuńczych Mocarsw zajmujących.

Czechy. Gazeta pruska donosi, co następuje, z Karlsbadu *(Karlowe Wary)*: »Chemik p. F. Ch. Creuzburg z Hildburghauzen, znany publiczności chemicznéj, bawiąc roku zeszłego w Karslbadzie, badał pod względem jodu naturę kipiącéj wody karlsbadzkiéj, znalazł w niej istotnie jod, to ważne uleczające ciało, i przyczynił się przez to do odkrycia jednéj jeszcze tajemnicy naszéj zbawiennéj wody. Odkrycie to potwierdził dr. Pleischl, profesor chemii przy uniwersytecie praskim. Tenże p. Creuzburg wyjaśnił także dotąd tajemniczy zapach zupy mięsnéj, który z pary wody karlsbadzkiéj czuć się daje. Wykazał bowiem, że kipiąca woda karlsbadzka ma w sobie mnóstwo smoły ziemnéj *(bitumen)* i ślady wodorodnego siarczanego gazu. Zapachy tych obu ciał łącznie z gazem kwasu węglowego i parą wodną, tworzą ten tak mamiący zapach zupy mięsnéj. Mamy oraz nadzieję, że i w Karlsbadzie także zaprowadzone będą tak bardzo sławione kąpiele bagniste. Udało się bowiem staraniom tylekrotnie wspomnionego chemika pana Creuzburg odkryć w poblizkości Karlsbadu żelazo zawierającą roślinną i bagnistą ziemię. Te kąpiele bagniste naszą wodą kipiącą przyrządzone, powinny posiadać w sobie nadzwyczajną moc uleczającą.

Rossya. P. minister skarbu na mocy zatwierdzonych przez N. Cesarza Imci zdań rady państa wydał następny wyłączny przywilej: 27 grudnia z. r. na lat dziesięć, pułkownikowi Beniaminowi Stockey i wielkobrytańskiemu poddanemu Bazylemu Stockey, na wynaleziony przez nich statek nazwany *morskim wielbłądém*, służący do przeprowadzania przez mielizny statków bez wyładowania, tudzież do naprawy zewnętrznych części okrętów bez wyładowania i bez przewracania na bok.

Szląsk pruski. W okolicy *Gorkowa*, w cyrkule wrocławskim d. 30 stycznia dało się czuć tak mocne trzęsienie ziemi, że się

ludzie wywracali, domy zawalały i drzewa stoletnie obalały. Burza i podziemny łoskot poprzedziły trzęsienie ziemi, którego smutne ślady spustoszenia na kilka mil się rozciągają. GPS.

Francya. Po pożegnawczém posłuchaniu hiszpańskiego posła xięcia Frias, w sali tronowéj nastąpiło przyjęcie jego następcy jenerała Alawy który doręczył Królowi list wierzytelny. Po ukończeniu posłuchania nowy poseł odwiedził Królowę, xiążeta i xiężniczki. Przyczyną do rozwiązania Kortezów według telegraficznéj wiadomości z Bajonny było odrzucenie 24 artykułu prawa o wyborach w izbie prokuradorów wniesiony przez większość Kommissyi w téjże izbie. Według listów z Madrytu pod d. 27 stycznia miała zajść zmiana w ministerstwie. *Journal des Debats* donosi: Nadeszłe dzienniki Madryckie potwierdzają nasz domysł że powodem do rozwiązania Kortezów były klęski ministrów i kommissyi pod przewodnictwem Torena i Martineza de la Roza którzy chcieli aby wybory prowincyonalne były zastąpione przez okręgowe. Pan Mendizabal podał się do dymissyi, ale rada municypalna przesłała adress Królowéj rejentce, prosząc, aby jéj nie przyjęła. Nowe Kortezy są zwołane na 22 marca, przedmiotem ich będzie prawo o wyborach i kilka innych ważnych przedmiotów. Według wiadomości urzędowych jenerał Cordowa opuścił dawniéj zajęte stanowiska wracając do Vittoryi i jéj okolic. Jenerał Evans pochwala legię angielską i algierską za mężne stawienie czoła Karolistom, których bagnetem odparli zadawszy im poprzednio znaczną klęskę ogniem karabinowym. W Vittoryi nastąpiła wymiana jeńców. Papiery hiszpańskie podniosły się w skutek pomyślniejszych wiadomości z Madrytu. GPS.

Belgia. Rząd dał instrukcyą panu Lehon swemu pełnomocnemu ministrowi w Paryżu względem bliższego porozumienia się z Francyą co do opłat celnych jeżeliby ztąd większe wynikały korzyści jak z przystąpienia do systemu celnego związku niemieckiego. Zdaje się jednak, że gdy miasta belgijskie pragną wejść w stosunki handlowe z Niemcami, rząd przychyli się do ich życzenia. GPS.

Anglia. Ponieważ dawniejsze zasługi lorda Broughama po większéj części w niepamięć poszły, dziennik *Sun* przytacza niektore z nich np. redukcye różnych pensyi i kosztów biórowych, które mógł sam rozdawać jakto czynili jego poprzednicy rozdawając je między swoich krewnych zamiast posagu, inne zaś jako mniéj potrzebne poznosił; tym sposobem oszczędził skarbowi do 50,000 funt. szt. Oprócz tych i wielu innych reform w sądownictwach, lord Brougham pozałatwiał od dawna zaległe processa, o których ukończeniu wszyscy kanclerze zwątpili.

Z 97 planów do wybudowania nowych domów dla obrad parlamentowych, kommissarze wybrali 4 i przełożyli Królowi do zatwierdzenia. Najlepszy odbierze nagrody 1500 funtów szterlingów, inne trzy po pięćset. — O'Connell w swojéj mowie mianéj w Birmingham twierdził, że emancypacya katolików irlandzkich dopomogła Anglii do reformy parlamentu, co też *Kronika Poranna* przyznaje wzywając Anglików do wywdzięczenia się ludowi irlandzkiemu zato, że ich uwolnił od panowania chciwéj oligarchii Torysów. Flotta angielska z 19 okrętów wojennych złożona przybyła do portu maltańskiego.— Listy z Trypolis donoszą pod dniem 16 listopada że wojsko Sultana w miescie zamknięte nie może przywrócić nowemu baszy władzy. Turcya ma zamiar cały ten kraj swojemu poddać panowaniu. Na giełdzie londyńskiéj niejaki Lakman skradł papierów hiszpańskich za 11,000 funtów szterlingów, sprzedał je i zniknął, mówią że uciekł do Ostendy, wyprawiono tam za nim listy gończe. GPS.

Wyprawa do Eufratu pod przewództwem pułkownika Chesnéj nie powiodła się wcale, gdyż mieszkańcy na terytorium sułtańskim posuwają swoję niechęć do tego stopnia, iż o jéj dalszym postępie zwątpiono, ile że Ibrahim ba-

sza nie chciał dać pomocy, wymawiając się nie możnością w obecnym stanie rzeczy.— Chińska roślina herbaty przyjęła i rozkrzewiła się w okolicach Kalkuty i gór himalajskich, przez co Anglicy oszczędzą ogromne summy pieniędzy, któremi się dotąd rocznie opłacali Chinom za ten artykuł handlowy wyłącznie do nich należący.

Następujące przedmioty, będą przedstawione parlamentowi tegorocznemu: 1) Zmniejszenie ograniczeń co do różnowierców; 2) Ulżenie interesom rolnictwa przez zniesienie dziesięcin w Irlandyi; 3) Reforma sądów polubownych i wogólności całéj administracyi sądowéj; 4) Zniesienie uwięzienia za długi; 5) Reforma kościoła w Irlandyi; 6) Reforma korporacyj municypalnych tamże. Pewien Anglik wyrachował, że wprzecięciu, uczyni głębokość mórz na powierzchni ziemi, 1 milę Angielską. W takim więc stosunku biorąc ilość wody znajdującéj się w morzach wynosiłaby na wagę 600,000 bilionów tons, (1 tons trzyma 20 centnarów, czyli 2000 funtów); z których potrąciwszy mniéj więcéj 200,000 bilionów na część solną, reszta będzie czystą wodą.

Włochy. W dzień urodzin następcy tronu, Król darował kary pieniężne i policyjne, a czas więzienia i wygnania skrócił pierwsze o 3 a drugie o 4 lat. GPS.

Ameryka połnocna. Pewny obywatel w Cincinnati M'Grew wynalazł machinę która zgęszczając powietrze nadaje ruch statkom i może zastąpić parę według poczynionych prob przez znawców. GPS.

Rozmaitosci. Baron Vécséj zaleca w piśmie węgierskiem »*Tarsalcódo*» jako lekarstwo na księgosusz z własnego doświadczenia roztwór chlorku wapna w wodzie na napój (biorąc tyle tylko chlorku wapna, aby smak wody kwaskowaty bydlęcia nie odstręczał od picia), przyczem radzi skrapiać i nacierać roztworem chlorku wapna w wodzie grzbiet, krzyż, podniebienie i nos bydlęcia.— Gdy chlorek wapna w panującéj na wschodzie zarazie morowéj skutecznym się okazał, może być, że i do uleczenia księgosuszu, który także jest gatunkiem choroby *typhus*, da się z korzyścią użyć.

Jegomość ksiądz opat Hoffmann, był dla zasług swoich mianowany przez cesarza Józefa I. na kanonika kapituły kościoła metropol. we Lwowie; lecz kapituła podówczas z saméj szlachty się składająca, opierała się przyjąć go w grono swoje z tego powodu, że był synem mielnika. Nie długo trwało, a cesarz Józef przybył do Lwowa, i był na popisie uczniów szkół normalnych, gdzie Hoffmann sam osobiście ich badał. Cesarz przeświadczony o postępie młodzieży, zadowolony pilnością i usilowaniem Hoffmana, kazał mu w nagrodę wyliczyć 1000 dukatów. Gdy tenże cesarzowi za tak piękny podarunek należną podziękę złożyć przyszedł, dziękował oraz za udzielony mu stopień kanonika z dołączeniem prośby, aby ten zaszczyt odebrać raczył, gdyż jemu, jako mieszczaninowi, w gronie szlachty mieścić się nie wolno. Na te słowa Hoffmanna chwycił cesarz z uniesieniem kawałek papieru, i napisał do kapituły w te słowa: *Mando vobis ut Clericum Hoffman suscipiatis in numerum vestrum, nam virtus et doctrina nobilitant.** Łatwo się domyśleć, że przyjęcie prędko nastąpiło

Przez Joachima Lelewela wyszło świeżo z druku w Paryżu bardzo ważne dzieło o numizmatyce: *Numismatique du moyen âge considérée sous le rapport du type, accompagnée d'un Atlas, composé de tables chronologiques de cartes géographiques et de figures de monnajes gravées en cuivre. Ouvrage publié par Joseph Straszewicz*; w 2ch tomach w 8ce, a atlas w 4ce. *RL.*

Teatr narodowy. Dziś wielka Opera *Fra Diavolo*, rozbójnik morski.

(*) Rozkazuje wam przyjąć ks. Hoffmana w poczet wasz, albowiem cnoty i nauki są prawdziwem szlachectwem.